

VR Track Sweden AB
Bird & Bird Advokat KB
Norrandsgatan 15
P.O. Box 7714
103 95 STOCKHOLM

Påstått konkurrensproblem på marknaden för drift och underhåll av järnväg

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare.

Ärendet

Klagomålet

VR Track Sweden AB ("VR Track") har i skrivelse som kom in till Konkurrensverket den 2 december 2013 anfört att Infranord AB ("Infranord") överträtt förbuden mot missbruk av dominerande ställning i 2 kap 7 § konkurrenslagen (2008:579), KL, samt artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), genom underprissättning av anbud i två av Trafikverket anordnade upphandlingar på marknaden för drift och underhåll av järnväg.

Bakgrund

VR Track är dotterbolag till finska VR Track Oy Finland och är ett järnvägsföretag vars verksamhet är inriktad på driftsäkerhet, teknik och underhåll av spår- och järnvägsanläggningar. Infranord är ett statligt bolag som underhåller alla typer av spår- och järnvägsanläggningar samt planerar och genomför alla former av ny-, till- och ombyggnadsprojekt relaterade till järnväg. Enligt klagomålet är VR Track och Infranord konkurrenter på marknaden för drift och underhåll av järnväg, vilket är en marknad där Infranord, enligt klagomålet, har en dominerande ställning.

Under våren 2012 begärde Trafikverket in anbud för drift och underhåll av järnvägsanläggningen Luleå-Gällivare och Boden-Haparanda (gemensamt hänvisade till som "Malmбанan Syd"). Kontraktets löptid var mellan 2013-05-02 och 2018-05-01, med option på förlängning mellan 2018-05-02 och 2020-05-01. Infranord vann upphandlingen.

Under våren 2013 begärde Trafikverket in anbud för drift och underhåll av järnvägsanläggningar på Ostkustbanan. Löptiden på kontraktet var mellan

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

2014-09-01 och 2019-08-31, med option på förlängning ett år i taget till som längst 2021-08-31. Infranord vann även denna upphandling.

VR Track gör gällande att det av Infranord erbjudna priset i de två upphandlingarna var alltför lågt och att det inte täckte Infranords rörliga kostnader för arbetet.

Konkurrensverkets utredning

På Konkurrensverkets begäran har Infranord lämnat in kostnadsunderlag och kalkyler som legat till grund för de erbjudna anbudspriserna i de båda upphandlingarna. Konkurrensverket har också haft möten med Infranord och upphandlaren Trafikverket.

Skäl för beslutet

Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den fråga som anmäls ska granskas närmare. Detta sker med utgångspunkt i myndighetens prioriteringspolicy. Vid prioriteringen väger Konkurrensverket in hur allvarligt problemet eller företeelsen är, hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande samt om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan. I bedömningen vägs även in Konkurrensverkets förutsättningar att utreda och bevisa en överträdelse.

Konkurrensverket har utrett om det finns grund för påståendet att båda eller något av Infranords anbud i de aktuella upphandlingarna utgör missbruk av dominerande ställning genom underprissättning. Konkurrensverket beaktar härvid att konkurrensreglernas syfte är att skydda den konkurrensprocess som leder till konsumentnytta. I denna konkurrensprocess ingår naturligt att företag – utifrån vad deras effektivitet tillåter – försöker vinna upphandlingar genom att erbjuda låga priser. Låga priser erbjudna av dominanter kan dock utgöra missbruk när priset inte medger täckning av dominantens kostnader och får till effekt att konkurrenter uteslås från marknaden på ett sätt som i förlängningen, till exempel när konkurrenterna har lämnat marknaden, riskerar att leda till minskad konkurrens till skada för konsumenterna.

EU-domstolen har bl.a. i målen C-62/86 *AKZO mot kommissionen* och mål C 202/07 *France Télécom mot kommissionen* fastställt att ett pris i regel utgör missbruk i form av underprissättning om priset ligger under det dominerande företags genomsnittliga rörliga kostnader eller om det ligger under företags genomsnittliga totala kostnader och utgör ett led i en konkurrensbegränsande plan. Europeiska kommissionen använder i regel den genomsnittliga påverkbara kostnaden (på engelska AAC¹) och den långsiktiga genomsnittliga marginalkostnaden (på

¹ Average avoidable costs.

engelska LRAIC²) för att avgöra om dominantens prissättning leder till utestängning av konkurrenter.³

Konkurrensverket har granskat de kalkyler som legat till grund för Infranords anbud i de båda upphandlingarna. Fokus, för vardera upphandlingen, har legat på frågan om Infranords påverkbara kostnader (AAC) och långsiktiga marginalkostnader (LRAIC) i relation till upphandlingen täcks av de intäkter som upphandlingen objektivt kan förväntas generera. Konkurrensverket har vid denna granskning inte funnit stöd för att Infranords anbud utgör underprissättning och väljer därför att inte prioritera en fortsatt utredning av ärendet.

Vid Konkurrensverkets möte med Trafikverket har därtill framkommit att Trafikverket genomfört en undersökning rörande Infranords anbud i en av ovan nämnda upphandlingar (Malmbanan Syd) för att se om det erbjudna priset var "onormalt lågt". Trafikverket ställde djupgående frågor om anbudet till Infranord, men kunde efter klargörande svar från Infranord avsluta sin undersökning.

Sammantaget saknas alltså skäl att prioritera en fortsatt utredning av ärendet. Vid denna utgång har Konkurrensverket inte haft anledning att ta ställning till på vilken relevant marknad upphandlingarna ägt rum eller om Infranord har en dominerande ställning på den relevanta marknaden.

Mot bakgrund av det ovan anförda avskriver Konkurrensverket ärendet från vidare handläggning. Konkurrensverkets beslut att inte utreda saken vidare innebär inte ett ställningstagande till om förfarandet strider mot konkurrensreglerna.

Särskild talan

Konkurrensverkets beslut att inte utreda det påtalade konkurrensproblemet ytterligare kan inte överklagas. Detta följer av 7 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579).

De företag som berörs av beslutet kan däremot på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad enligt 3 kap. 2 § konkurrenslagen. Ett berört företag kan t.ex. vara det företag som påtalat ett visst förfarande för Konkurrensverket, om företagets rättsställning påverkas av verkets beslut eller om beslutet får påtaglig verkan för företaget.

² Long-run average incremental costs.

³ Vägledning om kommissionens prioriteringar vid tillämpningen av artikel 82 EG-fördraget på företags missbruk av dominerande ställning genom utestängande åtgärder p. 26.

BESLUT

2014-07-04 Dnr 721/2013 4 (4)

Särskild talan om förbud mot missbruk av dominerande ställning enligt 2 kap. 7 § konkurrenslagen (och/eller enligt artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) väcks genom ansökan om stämning vid Marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av biträdande enhetschefen Trine Osen Bergqvist.
Föredragande har varit sakkunnige ekonomen Johan Selin.

Trine Osen Bergqvist

Johan Selin

Kopia: Infranord AB

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats